

FIȘA

raportului de activitate în anul 2013 pentru membrii titulari și membrii corespondenți ai AȘM

I. Titlul, numele și prenumele

**Dr. Hab., Prof. Cerc., Academician, consultant științific la Institutul de Istorie,
AȘM, EȘANU ANDREI.**

II. Activitatea științifică:

Conducător al programului de stat, proiectelor din cadrul programelor de stat, proiectelor de cercetări proiectelor bilaterale, internaționale:

1. Participant la proiectul instituțional *Viața socială, politică, economică, regională și culturală din Țara Moldovei sub impactul tradiționalismului și a înnoirilor în spirit european (mij. sec. XIV-1812). Studii, documente și cronici.*, coordonator și executor al subproiectului instituțional: „*Cronicile Țării Moldovei, sec. XV-XVI*”

2. Coordonator, redactor științific și coautor al Proiectului „*Mănăstirile din Republica Moldova*” inițiat de Institutul de Studii Enciclopedice al AȘM, finisat cu editarea vol. „*Mănăstiri și schituri din Republica Moldova*”. Coord., red. șt, coauthor acad. Andrei Eșanu, Chișinău, 2013, 800 p. (110 c.a.).

3. Responsabil de proiectul bilateral internațional (2012-2014), „*Cultură și istorie la Est de Carpați în perspectiva Sud-Est europeană (sec. XVIII-XX)*” cu Institutul de Studii Sud-Est Europene, al Academiei Române (București)

4. Participant la proiectul „*Enciclopedia Moldovei*” inițiat de Institutul de Studii Enciclopedice al AȘM;

5. Conducător, redactor științific și autor al studiului introductiv al Proiectului „*Cartea Moldovei*”, inițiat de Biblioteca Națională a Republicii Moldova, finisat și publicat vol. „*Cartea Moldovei. Sec. XVII – încep. sec. XX. vol.3. „Cartea modernă, sec. XIX – înc. sec. XX. Catalog general*”. Red. șt. și autor al stud. introductiv acad. Andrei Eșanu, Chișinău, 2013, 632 p.

6. Participant la proiectul comun cu Academia de Științe a Federației Ruse, Filiala Sankt-Perersburg, „*Dimitrie Cantemir, Descriptio Moldaviae/ Описание Молдавии*”, finisat și publicat vol. „*Дмитрий Кантемир, Описание Молдавии*”. Факсимиле, латинский текст и русский перевод Стурдзовского списка. Составление и общая редакция Н.Л.Сухачува. Вступ. статья А.И. Ешану, П. Балмуш. Перевод с латинского А.В. Андреева, Е.В. Щевцовой. Комментарии и примечания А. Ешану, В. Ешану, Санкт-Петербург, Нестор-История, 2011, 434+CDVI с. (52,5 с.ед.)

7. Andrei Eșanu, *Cultural universe in Moldavia (XV-XIX)/ Univers cultural în Moldova (sec. XV-XIX), Studii*”, Chișinău, 2013, 328 p. ISBN 978-9975-4476-6-9

III. Rezultatele științifice principale

Monografii în ediții internaționale	
Monografii în alte ediții din străinătate	
Articole în reviste cu factor de impact mai mare de 1	
Articole în reviste cu factor de impact 0,1-1,0	
Articole în reviste cu factor de impact 0,01- 0,1	
Articole în alte reviste editate în străinătate	
Monografii editate în țară	
Articole în reviste naționale, categoria A	
Articole în reviste naționale, categoria B	
Articole în reviste naționale, categoria C	
Articole în culegeri	
Participarea la foruri științifice	
<i>Activitatea inovațională</i>	
Numărul de cereri prezentate	

Numărul de hotărâri pozitive obținute	
Numărul de brevete obținute	
Numărul de brevete implementate	

IV. *Rezultatele științifice obținute în anul de referință (până la 100 de cuvinte)*

Elaborate caracteristici textuale ale cronicilor slave din Țara Moldovei sec. XV-XVI. Arătat procesul și particularitățile apariției și evoluției pe parcursul sec. XV-XX a așezămintelor monahale din spațiul dintre Prut și Nistru, arătat rolul acestora în viața spiritual-culturală a plaiului, precum și cauzele ascensiunii decăderii sau dispariției lor (după studii de caz mănăstirile Căpriană, Condița Hârjauca, Suruceni, Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil (Chișinău) ș.a.).

Pentru prima dată realizat și editat volumul privind cartea în Basarabia în epoca modernă 1830-1917, arătat procesul de modernizare și difuzare a cărții tipărite, însoțit de un catalog al tuturor edițiilor basarabene din această epocă.

Pentru prima dată realizată în comun cu specialiști din Federația Rusă o ediție critică latino-rusă a „*Descriptio Moldaviae / Описание Молдавии*” de Dimitrie Cantemir, în baza tuturor manuscriselor latine cunoscute.

Publicate 20 materiale privitoare la istoria ecleziastică și culturală, biblioteci și carte în Moldova sec. X-XX, ș.a. Prezentate 8 rapoarte la conferințe naționale și 4 - la cele internaționale, care reflectă aceeași problematică, 10 participări la emisiuni Tele-Radio.

Publicații

Articole:

4.1. Ешану Андрей, „**Historiae Moldaviae in tres partes distincta**” Д. Кантемира из библиотеки А.С.Стурдзы, в *Дмитрий Кантемир, Описание Молдавии*. Факсимиле, латинский текст и русский перевод Стурдзовского списка. Составление и общая редакция Н.Л.Сухачува. Вступ. статья А.И. Ешану, П. Балмуш. Перевод с латинского А.В. Андреева, Е.В. Щевцовой. Комментарии и примечания А. Ешану, В. Ешану, Санкт-Петербург, Нестор-История, 2011, с., 18-34. Coautor Valmuș Pavel.

ISBN 978-5-905-986-21-5

4.2 Ешану Андрей, Ешану Валентина, **Комментарии**. Перевод с рум. Н.Л.Сухачева, в *Дмитрий Кантемир, Описание Молдавии*. Факсимиле, латинский текст и русский перевод Стурдзовского списка. Составление и общая редакция Н.Л.Сухачува. Вступ. статья А.И. Ешану, П. Балмуш. Перевод с латинского А.В. Андреева, Е.В. Щевцовой. Комментарии и примечания А. Ешану, В. Ешану, Санкт-Петербург, Нестор-История, 2011, с. 288-362. ISBN 978-5-905-986-21-5

4.3. Eșanu Andrei, **Cronografia slavo-moldovenească din sec. XV-XVI. Încercare de demolare a unui stereotip istoriografic**, în *Anuarul Institutului de Istorie, Stat și Drept*. Materialele Sesiunii științifice anuale 16 decembrie 2011, Coord. Gheorghe Cojocaru, Chișinău, 2012, p. 34-41. Coautor V. Eșanu. ISBN 978-9975-4078-6-1

4.4. Eșanu Andrei, **Biblioteca schitului Condița (sec. XVI-XIX). Încercare de reconstituire**, în *Revista de Istorie a Moldovei*, 2012, nr. 3, p. 23-33. Coautor V. Eșanu ISSN 1857-2022

4.5. Eșanu Andrei, **Biblioteci mănăstirești basarabene: Suruceni**, în *Magazin Bibliologic*, Chișinău, 2012, nr. 1-4, p. 115-120. Coautor V. Eșanu. ISSN 1857-1476

4.6. Eșanu Andrei, **Dimitrie Cantemir's Reign – the Crossroad of Moldovan history**, in *Cogito. Multidisciplinary Research Jurnal*, Bucarest, 2012, vol. IV, no. 4/December, p. 5-12. Coautor V. Eșanu ISSN 2066-7094

4.7. Eșanu Andrei, **Cartea Moldovei în epoca modernă**, în vol. **Cartea Moldovei. Sec. XVII – încep. sec. XX.** vol.3. Cartea modernă, sec. XIX – înc. sec. XX. Catalog general. Red. șt. și autor al stud. introductiv acad. Andrei Eșanu, Chișinău, 2012, p. 5-12. 4.7. ISBN 978-9975-4177-8-5; ISBN 978-9975-4177-9-2

- 4.8. Eșanu Andrei, **Omagiu colegului Vladimir Mischevca**, în *Istoricul Vladimir Mischevca la 50 de ani. Biobibliografie*, Chișinău, 2013, p. 11-12. ISBN 978-9975-4078-8-5
- 4.9. Eșanu Andrei, **Cuvânt înainte**, în *Mănăstiri și schituri din Republica Moldova*. Coord., red. șt. coautor acad. Andrei Eșanu, Chișinău, 2013, p.8-10. ISBN 978-9975-4389-2-6
- 4.10. Eșanu Andrei, **Mănăstiri și centre religioase din Basarabia/RSS Moldovenească/Republica Moldova (sec. XIX – începutul sec. XXI). Aspect istoriografic**, în *Mănăstiri și schituri din Republica Moldova*. Coord., red. șt. coautor acad. Andrei Eșanu, Chișinău, 2013, p.14-28. Coautor V. Eșanu. ISBN 978-9975-4389-2-6
- 4.11. Eșanu Andrei, **Originea și evoluția monahismului în lumea creștină**, în *Mănăstiri și schituri din Republica Moldova*. Coord., red. șt. coautor acad. Andrei Eșanu, Chișinău, 2013, p.29-43. Coautor V. Eșanu. ISBN 978-9975-4389-2-6
- 4.12. Eșanu Andrei, **Mănăstirea Căpriana**, în *Mănăstiri și schituri din Republica Moldova*. Coord., red. șt. coautor acad. Andrei Eșanu, Chișinău, 2013, p. 163-219. Coautor V. Eșanu. ISBN 978-9975-4389-2-6
- 4.13. Eșanu Andrei, **Mănăstirea Condrîța**, în *Mănăstiri și schituri din Republica Moldova*. Coord., red. șt. coautor acad. Andrei Eșanu, Chișinău, 2013, p.227-244. Coautor V. Eșanu. ISBN 978-9975-4389-2-6
- 4.14. Eșanu Andrei, **Mănăstirea Hârjauca**, în *Mănăstiri și schituri din Republica Moldova*. Coord., red. șt. coautor acad. Andrei Eșanu, Chișinău, 2013, p.381-405. Coautor V. Eșanu, Maria Danilov. ISBN 978-9975-4389-2-6
- 4.15. Eșanu Andrei, **Mănăstirea Saharna**, în *Mănăstiri și schituri din Republica Moldova*. Coord., red. șt. coautor acad. Andrei Eșanu, Chișinău, 2013, p.541-556. Coautor Ion Xenofontov. ISBN 978-9975-4389-2-6
- 4.16. Eșanu Andrei, **Mănăstirea Suruceni**, în *Mănăstiri și schituri din Republica Moldova*. Coord., red. șt. coautor acad. Andrei Eșanu, Chișinău, 2013, p.557-576. Coautor V. Eșanu, Romeo Cemârtan. ISBN 978-9975-4389-2-6
- 4.17. Eșanu Andrei, **Mănăstirea Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil (Chișinău)**, în *Mănăstiri și schituri din Republica Moldova*. Coord., red. șt. coautor acad. Andrei Eșanu, Chișinău, 2013, p. 690-697. Coautor V. Eșanu. ISBN 978-9975-4389-2-6
- 4.18. Eșanu Andrei, **Ștefan cel Mare și mănăstirea Căpriana**, în *Biserica Ortodoxă din interfluviul Pruto-Nistean (1813-2013)*. Materialele simpozionului șt. internațional, 14-15 octombrie 2013. Coord. Dr. Octavian Moșin, dr. Ion Gumenâi, Chișinău, 2013, p. 388-404. Coautor V. Eșanu. ISBN 978-9975-4496-4-9
- 4.19. Eșanu Andrei, **Relațiile Căprienei cu mănăstirea Zograf de la Sfântul Munte Athos**, în *Biserica Ortodoxă din interfluviul Pruto-Nistean (1813-2013)*. Materialele simpozionului șt. internațional, 14-15 octombrie 2013. Coord. Dr. Octavian Moșin, dr. Ion Gumenâi, Chișinău, 2013, p. 405-414. Coautor V. Eșanu. ISBN 978-9975-4496-4-9
- 4.20. Eșanu Andrei, **Repere ale activității științifice (1992-2013)**, în *Academicianul Andrei Eșanu. Biobibliografie*. Coord. C. Manolache, Chișinău, 2013, p. 35-45. ISBN 978-9975-4389-3-3

Participări la conferințe:

Naționale:

1. Andrei Eșanu. **Dialog despre Medieval și Modern în Cultura Română**. Moderat de Petre Guran, directorul ICR Chișinău. Organizat de Ambasada României la Chișinău și ICR „Mihai Eminescu” (Chișinău, hotelul Leogrand, 15 ianuarie, 2013)
2. Andrei Eșanu, Participare la **Masă rotundă** cu tema: Ideea unității naționale românești în spațiul basarabean în epoca modernă (Asociați istoricilor din R. Moldova; IISD al AȘM, Fac. de Istorie a USM, ICR”Mihai Eminescu” ș.a.) (Chișinău, Biblioteca „Onisifor Ghibu, ”24 ianuarie, 2013)

3. Andrei Eșanu, **Conceptul de istorie și istoriografie națională în condițiile Republicii Moldova**. Referat la Seminarul Teoretic al IISD, Chișinău, 11 iunie, 2013.
4. Andrei Eșanu, Participare la **Masă rotundă** cu tema: Independența Republicii Moldova, Chișinău, II al AȘM, 22 august 2013.
5. Andrei Eșanu, Participare la **Masă rotundă** cu tema: 200 ani de la fondarea Mitropoliei Chișinăului., II AȘM, Asociația istoricilor, Chișinău, 4 septembrie 2013 la Muzeul Arheologie și Istorie Națională.
6. Andrei Eșanu, Participare la **Masă rotundă** la ziarul *Adevărul* cu tema: 200 de ani de dezbinare și intervenții brutale ale rușilor în treburile Bisericii Ortodoxe Române. Chișinău, 5 septembrie 2013.

Participări la conferințe cu comunicări

Naționale:

1. Andrei Eșanu, **Cartea est-slavă în țările române sec. XV-XVI**. Sesiune anuală de comunicări științifice a IISD al AȘM (Chișinău, 27 decembrie, 2012)
2. Andrei Eșanu, **Tipăriturile lui Ivan Feodorov în Țările Române (sec. XVI-XVIII)**. Simpozion științific „*Valori Bibliofile*” Biblioteca Națională a RM (Chișinău, 14 iunie 2013)

Internaționale:

3. Andrei Eșanu, Valentina Eșanu, **Politica expansionistă a Imperiului Habsburgic și a celui țarist față de Țara Românească (după izvoare cartografice din sec. al XVIII-lea)**, la Simpozionul internațional, cu genericul: *Politica marilor puteri în Balcani și Europa Centrală*, (Univ. Pedag. de Stat „Ion Creangă” și Inst. de ist. al AȘM, 10-13 octombrie 2013, Chișinău).
4. Andrei Eșanu, Valentina Eșanu, **Ștefan cel Mare și Mănăstirea Căpriană**, la simpozionului șt. internațional *cu tema: Biserica Ortodoxă din interfluviul Pruto-Nistean (1813-2013)*. (Univ. de Stat din Moldova, Chișinău, 14-15 octombrie 2013).
5. Andrei Eșanu, Valentina Eșanu, **Urme ale bibliotecii lui Dimitrie Cantemir în Rusia**. Conferință științifică internațională cu tema: *340 de ani de la nașterea ilustrului cărturar și Domn Dimitrie Cantemir*, Chișinău, 29 octombrie 2013 (Institutul de Istorie al AȘM și ICR Chișinău).
6. Andrei Eșanu, Valentina Eșanu, **Mănăstirile basarabene – metocuri ale vechilor mănăstiri moldave (sec. XVI-XIX)**. Sesiune științifică cu tema: *Cultură și societate la Est de Carpați în perspectiva Sud-Est Europeană (sec. XVII-XX)*, București, 1 noiembrie 2013 (ISSEE al Academiei Române și II al AȘM).

Deplasări:

1. **București**, Academia Română, 22-27 aprilie 2013 (pe schimb interacademic).
2. **București**, 31 octombrie -01 noiembrie 2013 (pe schimb interacademic).

IX. Proiecte

codul, titlul, șeful proiectului, funcția în cadrul proiectului, activități realizate etc

13.220.20.04M. Proiect de editare: „Universul cultural în Moldova sec. XV-XIX”. Studii. Acad: Andrei Eșanu. Volumul prezentat la editură.

V. *Activitatea didactică*

Numărul cursurilor ținute	
Numărul total de persoane la care a fost conducător științific al tezei de doctorat	
Numărul persoanelor la care a fost conducător științific și care au susținut teza	
Numărul manualelor, materialelor didactice editate	

VI. *Activitatea managerială*

VII. *Informații generale* Premii, medalii, titluri etc.

1. La al XXII-lea Salon Internațional de carte de la Chișinău (31 august - 3 septembrie 2013) volumul ***Mănăstiri și schituri din Republica Moldova***. Coord., red. șt, coautor acad. Andrei Eșanu, Chișinău, 2013, 800 p. (110 c.a.) a fost destins cu "Marele Premiu Coresi".

VIII. *Alte activități*

1. **Membru al colegiului de redacție la „Enciclopedia Moldovei”.**
2. **Membru al Colegiilor de redacție a revistelor:** Revista de Istorie a Moldovei (Chișinău); Limba Română (Chișinău), Destin Românesc (București-Chișinău); Calendar Național (Chișinău), Akademos (Chișinău), Codrul Cosminului (Seria nouă) (Suceava), Analele Universității Creștine „Dimitrie Cantemir”. Seria Istorie (București), Magazin bibliologic. Revistă științifică și bibliopraxiologică (Chișinău), Analecta Catolica (Chișinău), Revista de istorie și politică / History & Politics (ILIM).
3. **Membru al Seminarului de specialitate „Istoria Românilor”, 07.00.02 de pe lângă IISD al AȘM**
4. **Membru al Seminarului de specialitate „Istoria Universală”, 07.00.03 de pe lângă USM, Facultate de Istorie și Psihologie**
5. **Conducător al Seminarului metodologic la Institutul de Istorie al AȘM**

Alte activități

Referent oficial

1. Acad. Andrei Eșanu referent oficial la teza de doctor în teologie ***„Imagine și simbol în fresca Voronețului – de la mărturia vechilor greci la mărturisirea patristică”*** elaborată de Gabriela Platon la Facultatea de Teologie a Universității „Ovidius” din Constanța, sub îndrumarea prof. univ., dr. Gheorghe F. Anghelescu (21 februarie 2013).

Acad. Andrei Eșanu referent oficial la teza de doctor habilitat în studiul artelor ***„Dimitrie Cantemir – muzicianul în contextul culturii universale”*** elaborată la specialitatea 17.00.01 Arte audiovizuale (Arta muzicală) de Victor Ghilaș, Institutul Patrimoniului Cultural al AȘM.(27 noiembrie 2013).

Participări, interviuri la Radio și TV

1. Radio Moldova, 24 ianuarie 2013, interviu A.Eșanu acordat Eleonorei Culac pe tema ***„Semnificația zilei de 24 ianuarie în istoria românilor”***.
2. Radio Chișinău, 24 ianuarie 2013, la emisiunea ***„Istorie la pachet”***, moderată de Gheorghe Cojocaru, cu tema ***„Spada lui Ștefan cel Mare”*** cu participarea lui Andrei și Valentina Eșanu
3. Radio Moldova, 3 februarie 2013 la emisiunea ***„Academia Radio”***, interviu A.Eșanu acordat lui Andrei Viziru.
4. Radio Moldova, 17 martie 2013 la emisiunea ***„Academia Radio”***, interviu A.Eșanu acordat lui Andrei Viziru.
5. Radio Chișinău, 5 mai 2013, la emisiunea ***„Istorie la pachet”***, moderată de Gheorghe Cojocaru, cu tema ***„Mănăstirile Republicii Moldova”*** cu participarea lui Andrei și Valentina Eșanu, Igor Cereteu.
6. Radio Moldova, 27 mai 2013 la emisiunea ***„File de istorie”***, moderator Larisa Verdeș cu participarea lui Andrei Eșanu. Tema ***„Unirea celor trei țări românești sud Mihai Viteazul”***

7. Radio Moldova, 29 mai 2013 la emisiunea „*File de istorie*”, moderator Larisa Verdeș cu participarea lui Andrei Eșanu. Tema „**Căderea Constantinopolului, 29 mai 1453**”
8. Radio Chișinău, 1 octombrie 2013, la emisiunea „*Istorie la pachet*”, moderată de Gheorghe Cojocaru, cu tema „**Viața și activitatea lui Dimitrie Cantemir**” cu participarea lui Andrei și Valentina Eșanu, Pavel Balmuș.
9. TV Moldova 1, 1 octombrie 2013, Despre ediția latino-rusă a *Descrierii Moldovei* de D. Cantemir, Sankt-Petersburg, 2011, în cadrul emisiunii „Viața culturală”.
10. Radio Moldova, 26 octombrie 2013 la emisiunea „*Academia Radio*” [despre D. Cantemir], interviu A. Eșanu acordat lui Andrei Viziru.

Luări de cuvânt în presă:

1. Andrei Eșanu, **200 de ani de dezbinare și intervenții brutale ale rușilor în treburile Bisericii Ortodoxe Române**, în ziarul *Adevărul* 5 septembrie 2013, p. 4.

Semnătura: